

V. ÉVF. 1904 6. SZÁM

ÖRÖKIMÁDÁS

HAVI FOLYÓIRAT

A LEGMÉLT. OLTÁRISZENTSÉG IMÁDÁSA S
SZEGÉNY TEMPLOMOK FELSZERELÉSÉNEK
ELŐSEGÍTÉSÉRE HIVATALOS KÖZLÖNYŰL

KIADJA

A KÖZPONTI OLTÁREGYESÜLET

Szerkesztőség-kiadóhivatal Bpest, IX., Rákos-u. 5

Ára egy évre 3 korona

Megjelenik minden hó végén

STEPHANEUM NYOMASA BUDAPESTEN

ÖRÖKIOMÁDÁS

a Központi Oltáregyesület havonként megjelenő hivatalos közlönye.

Tartalom: Imádjuk őt mélységes hittel! — A szentmise hallgatása. — Az oltár. — Oltáregyesületi szentgyakorlatok. — Az Eucharisztia Zenéje. — A lélek világa. — Ágnes vagy az Oltáriszentség kis menyasszonya. — Mire jó a pap? — Kimutatás a Budapesti Központi Oltáregyesület által 1904-dik évben ajándékozott tárgyakról. — Oltáregyes. ügyek. — Elmélkedés a legfölségesebb Oltáriszentségről. — Irodalom. — Az Oltáregyesület elhunyt tagjai. — Hirdetések.

Imádjuk Őt mélységes hittel!

VAN EGYIK nagy költőnknek egy kedves költeménye. Uton van hazafelé s az egész uton azon gondolkodik, hogyan köszöntse rég nem látott édes anyját? Mi szépet, mi jót mondjon annak, kit e földön legjobban szeret. S mikor megérkezik otthon, csak ölelő karjai közé zárkózik és csak a szerető, a hálás gyermeksziv érzelmeivel csüng rajta, mint szilva a fán.

Eszembe jut sokszor: vajjon mi is így készülünk-e, vajjon mi is így rendezzük-e érzemeinket, valahányszor annak földi trónusa elé járulunk, kit teljes szívvvel és egész lélekkel kell szeretnünk? S ha mi sem találunk szavakat a meghatottságtól és szent félelemtől, melyet közelében éreznünk kell, miként a költő nem talált szavakat a túlaradó, gyermeki örömtől, — vajjon legalább oly igaz, oly szinarany érzelmekkel vagyunk-e eltelve előtte s oly bensőséges áhitattal «csüggünk-e» rajta, mint a költő az ő édes anyján?

Ha fontolóra vesszük, hogy a legfőbb Ur elé lépünk, valahányszor az oltáriszekerény előtt leborulunk, — bizony be kell látnunk, hogy szívünknek minden erénnyel illik ékeskednie, mert csak így méltó, a Legszentebb közelében lenni.

A sok erény közül csak egyet akarok most említeni, melyet a legfontosabbnak tartok, mert elengedhetlenül szükséges és alapja, forrása a többinek.

Imádjuk Őt mélységes hittel!

Ez a lényeg! Hinnünk kell, hogy Isten előtt állunk! Hinnünk kell, hogy isteni légkörbe léptünk! Hinnünk kell, hogy a mindentudó és mindentlátó Isten előtt vagyunk! A ki lát, bár nincsen itt oly szeme, mint nekem van. A ki hall, bár fülei sincsenek. A ki beszél hozzám, titokzatos nyelven;

szól hozzám, bár szavát nem hallom. De lelkem elérte s Ő is megért engem, ha nem is szólok hozzá. Így hiszem én ezt erős, mélységes hittel!

Ez az én hitem nem csal! Ez az én hitem nem is megszegyenyítő vakhit!

1. Hiszem, mert Ő maga mondotta, hogy itt van közöttünk a legméltóságosabb Oltáriszentségben. Kell-e ennél nagyobb bizonyíték?

— Alig van tan, melyre nagyobb gonddal oktatta volna életében tanítványait, mint épen az Oltáriszentség tana. Lassan tárta föl előttük e legfölségesebb hittitkot. Apránként adta be nekik, hogy meg bírják emészteni. Még így is sokan megbotránkoztak benne és elhagyták. «Kemény beszéd ez — mondák — és ki hallgathatja azt?» (Ján. 6, 61.) S lám az Ur Jézus még sem változtatott a mondottakon egy jótát sem. Hagyta őket menni, mert a ki ezt nem hiszi, nem lehet az ő tanítványa.

Világos ebből, hogy azok a tanítványok jól értették meg Őt, midőn valóságos testéről és véréről magyarázták szavait.

De így értették azokat a megmaradt tanítványok is. Így az első hívők, mert így hirdette azt kezdettől fogva az egyház. S hogy mily erős volt bennük ez a hit, eléggé bizonyítja a kereszténység első három századának története, mikor milliók pecsételték azt meg vérükkel, kik inkább lemondtak a legfőbb földi kincsről, az életről, semhogy megtagadták volna hitüket, melylyel Jézus Krisztusnak a legméltóságosabb Oltáriszentségben való lényeges jelenlétét vallották. Amikor pedig ütött a szabadság órája s az egyház kivonulhatott földalatti rejtekhelyeiből, egymás után épültek a magasztos dómok, hogy állandóan figyelmeztessék az embereket az Ur Jézus jelenléteire. Ide zárandokoltak azután az emberek milliói minden időben, miként napjainkban is, hogy porba hullva imádják az ostya szinei alatt valósággal jelenlevő Ur Jézust.

Kérdem már most: megengedhette-e volna az a mindentudó Isten Fia, ki előre látta a mélységes hitet és imádást, melylyel az emberek e szentség iránt mindenkor viseltetni fognak, — megengedhette-e volna, hogy bálványimádást végezzenek, a mit Isten mindenkor a legborzasztóbban sujtott, ha a szentség nem volna az Ur Jézus valóságos szent teste és vére? Nem és ezerszer nem! Ily végzetes tévedést Isten meg nem engedhetett volna, mert Ő végtelen szent, ki meg nem csalhat senkit sem!

2. Józan eszem is belátja tehát, hogy az a kis ostya nem lehet pusztá ostya, hanem hogy valóban imádandó ostya, mert alatta lényegesen és valóságban rejtőzik az Ur Jézus Krisztus!

3. De a történet is jegyzett föl eseteket, melyek kézzel foghatóan bizonyították és bizonyítják az Ur Jézus titokzatos, de valóságos jelenlétét a legméltóságosabb Oltáriszentségben. A sok közül csak egy-kettőt akarok fölemlíteni.

A nagy Raffaelnek van egy híres freskója a Vatikánban. Ez a kép egy 1264-ben történt csodát örökít meg, mikor is vér hullott alá a szent ostyából a miséző pap szeme láttára, így győzvén meg ezt az Oltáriszentségről szóló tan igazságáról, a miben kételkedett. Szent Lajos francia király idejében is történt egy izben, hogy mindnyájan, kik jelen voltak a templomban, megpillantották az imádásra fölemelt ostyában az Ur Jézust csodaszép kiseded alakjában. Futottak a szent királyhoz, jöjjön ő is, csodát látni. De Lajos király nem ment.

— Ezt a csodát — mondá nyugodtan — azoknak mutatta a jó Isten, a kik kételkednek. Én azonban erősen hiszem és vallom, hogy a legméltóságosabb Oltáriszentségben valóságosan jelen van az Ur Jézus!

Ki merne tehát még kételkedni abban, a mit Krisztus Urunk mondott, a mit a józan ész is sugall s a mit a történet is tényekkel bizonyít?! Járjunk tehát mélységes, erős hittel a legméltóságosabb Oltáriszentség elé. De vonjuk le a következtetéseket.

Ha Jézus Krisztus van itt jelen, akkor illik-e, szabad-e jelenlétében mással foglalkoznom? Illik-e, szabad-e ott beszélgetni, fecsegni? Összeszedem tehát gondolataimat, fékezem érzelmeimet és egész valómat Ő belé merítem el.

Ha Jézus Krisztus van itt jelen, fogok-e szégyenkezni előtte földre borulni akár a templomban, akár az utcán, ha beteghez viteti magát vagy ünnepélyes körmenetben vonul körül?... 1852-ben történt december 8-án Bécsben a Praterben. Ott hullámozott a világváros egész lakossága, ki gyalog, ki kocsin. A nagy tömegben egy pap is halad, előtte a ministráns, csengettyűjével figyelmeztetvén a járó-kelőket, hogy az Ur Jézus halad el mellettük — beteghez viteti magát. S ime, a diszes kocsisorban hirtelen megáll egy. Udvari hintó volt. S nyílik a kocsi ajtaja s kilép belőle — I. Ferencz József, az ifju császár. És leborul mindkét térdére és úgy fogadja a pap áldását a legméltóságosabb Oltáriszentséggel!

Tanuljunk fölséges királyunktól hitvalló bátorságot! Valljuk meg mindig bátran hitünket, hogy egykor Jézus Krisztus is magácnak valljon minket mennyei Atyja előtt!

Dr. Babura László.

A szentmise hallgatása.

HOGYAN legyünk jelen a szentmisén? Megfelel e kérdésre a kath. erkölcstan. Tanítása szerint a szentmisét *illő tisztelettel, figyelemmel, áhitattal és gyakran* kell hallgatnunk. A szentmise-áldozat természetéből és méltóságából folynak ezen erkölcstani szabályok.

Hogyan hallgassunk tehát szentmisét?

1. A szentmisét *illő tisztelettel (digne)* kell hallgatnunk. A szentmise-áldozat titokteljes megjelenítése, megisméltése Krisztus Jézus áldozatának, melyet a keresztfán szenvedése és halála által mutatott be Istennek. A szentmisén Krisztus maga mint pap és áldozat valósággal jelen van. Nem kell-e tehát a szentmisén a legnagyobb tisztelettel jelen lennünk?!

Ismeretes dolog, hogy a pogány rómaiaknál a szent áldozat bemutatásakor az áldozati barom consecralása előtt a be nem avatottakat tisztos távolmaradásra intették: «procul este profani»; majd pedig istenfélő csöndre intették őket: «favete linguis». Így voltak jelen a szent áldozat bemutatásán a pogány rómaiak.

Bizony nem ártana, ha a templomba lépő katolikusok a próféta szavait idéznék elméjükbe: «Az Ur pedig az ő szent templomában vagy; az ő színe előtt hallgasson az egész föld». (Hab. 2, 20.)

2. Legyünk jelen a szentmisén *kellő figyelemmel (attente)*. A pap értünk mutatja be a szentmise-áldozatot s mi ő általa áldozunk. Szükséges tehát, hogy lelkileg csatlakozzunk ahhoz, mi az oltárnál történik. Fordítsuk tehát figyelmünket a szent cselekményre, vagy legalább általában Istenre s Isten tiszteletére gondoljunk.

Guillois egy jámbor családfőről említé, hogy az, nagy elfoglaltságának daczára is, kötelességének tartotta, hogy a szentmisén mindennap jelen legyen. Hogy lélekben a pappal együtt mutathassa be a szentmiseáldozatot, négy részre osztotta a szentmisét: *a)* a mise kezdetétől a praefatióig Istenhez fohászzkodott; *b)* a praefatiótól urfelmutatásig hálát adott az Urnak; *c)* urfelmutatástól a pap áldozásáig Jézus Krisztus érdemeire hivatkozva kérte Istentől bűneinek bocsánatát; *d)* a pap áldozásától a mise végéig az örök boldogság elnyerésére szükséges kegyelmekért könyörgött saját maga s mások számára; továbbá imádkozott a megholt hivekért, hogy az örök boldogság honába jussanak.

3. A szentmisét *mély áhitattal (devote)* kell hallgatnunk. Ahitattal, összeszedettséggel, magunkbaszállással pótolhatjuk a figyelmet is, melyet a pap egyes cselekedeteire kellene fordítanunk.

Egy jámbor leány panaszkodott gyóntatóatyjának, hogy nem a kellő módon hallgatja a szentmisét. «Hát mit csinálsz a mise alatt? Mivel foglalkozol?» kérdezte a lelkiatya. A hajadon így felelt: «Az egész mise alatt nem teszek egyebet, csak bűneimet siratom». «Folytasd így, leányom — viszonozta a gyóntató — csak folytasd; a kellő módon hallgatód a szentmisét».

4. Hallgassuk a szentmisét *gyakran (frequenter)*. Semmi kétség sem lehet abban, hogy nemcsak vasárnapokon s ünnepeken vagyunk kötelesek a szentmisén megjelenni, hanem egyébkor is, hacsak tehetjük. Kivált oly helyeken, a hol több templom van és sok pap misézik, vagyunk kötelezve a szentmisét gyakrabban hallgatni; hiszen kényelmesen beoszthatjuk magunk-

nak, mikor és hová menjünk misére, a mint nekünk épen alkalmas. Igyekezünk tehát a szentmisét minél gyakrabban hallgatni. Ha pedig legjobb akaratumk mellett sem mehetünk mindig a templomba, iparkodjunk legalább lélekben résztvenni a szentmisén.

Példát nyujtanak nekünk a szentmise gyakoribb hallgatását illetőleg a nagy szentek és kiváló férfiak megszámlálhatatlan csapata, továbbá az első keresztények. Az utóbbiakról mondja a Szentírás: «És mindennap egyakarattal a templomban valának és házankint szegdelvén a kenyeret, örvendezéssel és egyenes szívvel vevék az eledelt». (Apost. cs. 2, 46.) Az első keresztények tehát mindennap jelen voltak a szentmisén s mindannyiszor a szent áldozáshoz is járultak.

Ha a jeleztem szabályok szerint vagyunk jelen a szentmisén, bizonyára részesülünk annak gyümölcsében.

A felsoroltam kellékek azonban egyenkint nem elegendők. Egyesite-nünk kell valamennyi kelléket. Példával * akarom ezt bizonyítani.

Egy parasztasszonyról szól a történet. A jó lelkületű asszony, hogy egy nagyon kívánatos kegyelmet elnyerjen, föltette magában s megfogadta, hogy az év folyamán gyakran ellátogat a szentmisére. Mihelyt jelt adott a harang, abbahagyta munkáját s haladéktalanul utrakelt a templomba. Oda se nézett az esőnek, hónak s az idő viszontagságainak; pedig meglehetősen távol lakott a templomtól. Hazaérve gondja volt arra, hogy számontartsa, hány misét hallgatott s vajjon pontosan teljesíti-e fogadalmát. E célból egy kis skatulyába minden mise után egy babszemet tett s a skatulyát mindannyiszor gondosan elzárta. Az év elmúlt s ő nem kételkedett benne, hogy fogadalmának mindenben eleget tett s ez által nagy érdemeket szerzett magának s nagyban közreműködött Isten dicsőítésében. Kinyitotta a skatulyát, de mekkora volt meglepelése, midőn csak egy szem babot talált benne; pedig hát ő mindig betett egy babszemet, midőn a miséről hazaért. E fölfedezésre nagy aggodalom szállta meg s könyek között panaszkodott. «Uram Istenem! — ugy-mond — honnan van az, hogy annyi misét hallgattam és csak egy van jelezve? Pedig hát nem ismertem akadályt, esőben, hidegben, akármilyen rossz időben is elmentem a misére.» Bizonyára isteni sugallat által eszébe jutott, hogy egy nagy tapasztalattal bíró, szentéletű paptól kér fölvilágosi-tást. A pap megkérdezte tőle, mily előkészülettel megy a templomba s mily áhitattal szokott jelen lenni a legszentebb áldozaton. Erre beismerte az asszony, hogy őt bizony utközben házi dolgai s más apró-cseprő dolgok foglalkoztatják, a mise alatt pedig el-eliecseg egyik-másik szomszédjával s hogy a templomban is a háztartás s mezei munka gondjai aggasztják. «Ebben

* A példákat e műből vettem: Huguet, Die Andacht zur heiligen Eucharistie in Beispielen. Regensburg, 1864.

rejlik az oka, hogy hiába hallgatott annyi szentmisét — válaszolt a pap — a hű s nem oda való beszélgetés, az áhitat hiánya s a szándékos elszórákozás megfosztották magát a szentmise-hallgatás gyümölcseitől. A hallgatott misék számának jelzésére használt babszemek pedig azért tűntek el, hogy Isten tudomására adja, hogy a jócselekedetek érdemeiben csak akkor részesülünk, ha a kellő módon végezzük azokat. Adjon hálát Istennek, hogy legalább egy misét úgy hallgatott, hogy becsületére válik.»

Kérem a szives olvasót, ne mosolyogjon, e régi történet nem is olyan «bizarr», mint némelyek első pillanatra vélnék, de mindenestre csak okulhatunk rajta, mert fontos igazságokat tartalmaz. Bizony, egy csöppet sem fog ártani, ha olvasóim megszivlelik e dolgokat, ha mindjárt «furának» is találná valaki magát a történetet.

Till Kálmán.

AZ OLTÁR

Mily boldogság az, oh mi szent öröm
Oltárhoz lépni reggelenkint,
Befépní offan a bűn lánczait,
A bánatterhet, égető kint.
A szívem megalázkodik
Térdemmel együtt a porig,
S malasztót kérek esdekelve
Gyakorta sebzett, bús szívemre.

Kietlen éjjel erről álmodom,
Épedve várok pirkadásra,
Mikor lelkeimmel égbe szállhatok,
Az oltár zsámolyához állva.
Napom legfényesb pontja ez,
Melynél szebb nem is tünedez
Az én bűnterhelt életemnek;
Ez áld, vigasztal, szentel is meg.

Ha párnáim közt fel-felvirradok,
Busongó lelkeim rája gondol,
Emlékezésem hosszú nap során
Felé száll búból, vigalomból.
Kísértések, gondok között
Lelkem miként az üldözött
Galamb már ismert menhelyére:
Úgy száll az oltár szent kövére.

Szívem remeg, ha hozzá járulok,
Érzeimim fölmagasztosulva,
Lépcsőin járva el-elgondolom:
Győzelmi út ez, égnek útja.

Igy megy a Golgotára föl,
Hol szent szívéből vér ömöl,
Meváltásunkra a szent Bárány,
Hogy ég nyiljon meg vére árán.

Felejték mindent, a mi bánt:
A rossz világ nem áll előltem,
Malaszttal látom ékesen,
Jézus véréből öntözötten.
Szívemben édes érzetek,
Hogy a lelkekkel jót teszek,
Mert azok áldására leszen
Buzgó imám s szent ténykedésem.

Ki a világban nem lelek
Egy szikra kis való öröme,
Oh itt az üdv lehelletén
Szívem szent kéjben elmerülve.
Itt sejttem azt a szent gyönyört,
Melyet már érez odafönt
Választott lelkek nagy családja,
Az Istent színről-szinre látva.

Az áldott Jézust rejti el
A színbor s a fehér kenyérke,
Oltárunk hőszin leplein
Az égnek minden kincse, fénye,
Nehéz lesz könnyektől szemem,
Sok édes érzés lelkeimen,
És váltig hajt egy röpke sóhajt:
Atyád jobbán is lássalak majd!

Fridrich Sándor.

Oltáregyesületi szentgyakorlatok.

Dr. Strommer Viktorin előadása az eucharisztikus kongresszuson.

Méltóságos Elnök Ur!

Igen tisztelt Értekezlet!

Az előkészítő bizottság kitüntető meghívásának teszek eleget, midőn e helyről szót emelek s kérem Önöket, szenteljenek egy kis időt, a szó szoros értelmében mindősze néhány pillanatot annak a fontos lágynak, melynek én vagyok az előadója. Az oltáregyesületi szentgyakorlatot értem.

Megújhadásról, keresztény renaissanceról beszélünk, a divatját multa, régen elfeledett, sokak szerint régen el is temetett igazi, eleven, lüktető keresztény katolikus életről álmodozunk. Mindnyájan jól tudjuk, hogy ennek a keresztény hitigazságok talajából kell kinőnie. *Lucerna pedibus meis verbum tuum.* Az Isten igéjének világító fáklyája nélkül sötétben botorkálunk, utvesztőbe tévedünk, hol *életet* szomjazó lelkünkre rablánczként szorul, ólomként nehezedik a tudat: se előre, se hátra! Nem theória ez, m. t. kongresszus, nem szürke elmélet, hanem kétségtelen tényeknek, a mi modern életünknek ellesése szomoruan érdekes nyilvánulásaiban.

Haladunk. Hála az Alkotó jóságának, ki az emberi lélekben meggyújtotta az értelem fáklyáját, haladunk minden téren, soha nem sejtett, szinte képzelhetetlen sebességgel. Messze elhagytuk a kort, melyben a mi tudásunk, a mi művelődésünk bölcsője ringott. A szédületes vágatásban elvesztettük a fejünket s betegeknek érezzük magunkat inkább, mint valaha. Soha annyi zavar, soha annyi ideges kapkodás, annyi bizonytalan, sötétbe való ugrás; soha annyi vigasztalan, komor ember, annyi beteg, szenvedő lélek, annyi tépett szárny, kihalt remény, mint manapság. Mintha siralomházban járnánk, olyan sötét, pesszimiztikus a lelkek élete, a harmonikus, diadalmas világnézet sphaerák zenéje nekik; mintha temetőben járnánk korhadó sirkeresztek között, olyan rémes halotti csend vesz körül, csak a sirhalmok fölé boruló szomorufüzek ágait rázza meg közbe-közbe dermedt ősi szél, csak elcsukló fohászok, megtörni kész lelkek haláltusája hallik felénk.

Hová megyünk, hová jutunk így, m. t. kongresszus? Az Istentől elszakadt, a hittől függetlenített ész is fölvetheti e kérdést, föl is kell vetnie. A tényeket ő sem tagadhatja s a halotti szemfödőben ő sem láthat menyasszonyi fátyolt; sárguló falevelekre, letört száraz ágakra, kopár, kietlen vidékre, melyen hátborzongatóan sivit keresztül a szél hóval, esővel vegyest, ő sem foghatja rá: itt a kikelet! Kérdezi tehát a hitetlen világ is: hová megyünk, hová jutunk? Neki ez probléma, nekünk nem az. Mi tudjuk a feleletet: egyre távolabb a boldog, szép élet forrásától s egyre közelebb a boldogtalansághoz itt és odaát.

A ki nem hiszen, elkárhozott, nemcsak a másvilágon, hanem ideát is.

Mi pedig nem akarunk elkárhozni sem itt, sem ott. Azért imádkozunk, azért dolgozunk, hogy legyen hitünk, legyen másoknak is s csüggedetlenül, a cinikus világ gunykaczaja mellett is keltegetjük magunkban, másokban is a hitet, abban a reményben, hogy a leányzó nem halt meg, csak alszik.

Az út és mód, melylyel célunkra törünk, sokféle. Én itt az *elevén* s ennek következtében *éltető* hit egyik forrását jelölöm meg csupán: az Isten igéjét, az Isten örök gondolatait, még pedig lelki gyakorlatok alakjában.

A vallás örök igazságait *szeretni* kell, ha minden körülmények között, áldozatok árán is szerintők akarunk berendezkedni. Hogy megszeressük őket, nem elég csak úgy futtában, általmenőben megismerni. Szembe kell nézni velők, vagyis elmélyedni bennök, szépségök csak akkor tetszik meg igazán. Hatásukat, lelket átalakító, a legsötétebb rejteket megvilágító hatásukat is csak akkor fejtik ki igazán. A dolog természetében van ez. Láttak már tikkasztó nyári napon virágos kertet, pázsitos rétségeket? Látták azokat a szomjas virágkelyheket, azokat a lekonyult, hervadásnak indult fűszálakat? Reggelre újra éled mind valamennyi. Azok a harmatcseppek művelték a csodát, melyeken a fölkelő nap első sugara megtörött. Ámde tartós tenyészethez, állandó élethez a harmat, bármily hasznos, bármily szükséges is különben, nem elég. Eső is kell néha-néha, hogy az éltető nedvesség a növények gyökeréhez férközzék. Lelki élethez, igazi keresztény élethez e világ futóhomokján, a szenvedélyek perzselő hevében nem elég a harmat; nem elég egy elkapott csepp a végtelen tengerből; nem elég Isten igéjének olyan hallgatása, a minőt a világi gondok, az élet ezernyi ezer elfoglaltsága rendszeresen megengednek. Eső is kell közbe-közbe, hogy ez az életadó természetfölötti nedvesség a szivek gyökeréig jusson. Elmélkedések, lelki gyakorlatok kellene, melyeknek ideje alatt megindulnak az egek csatornái. Így születnek a szent elhatározások, a komoly, egész életre szóló föltevések, így születnek, m. t. kongresszus, a törhetetlen, erős lelkek, így születnek a szentek. Nekünk pedig parancsolatunk van: *Szentek legyetek, miként én szent vagyok!*

A praktikus keresztény katolikus életnek ezt a kiváló erőforrását, m. t. kongresszus, nekünk az eddiginél nagyobb mértékben kell igénybe vennünk. Ez a kiaknázzhatatlan kincsesbánya, a vigasztalásnak, a lelki megvilágosodásnak, a tökéletesedésnek ez a kimerithetetlen tárháza ne legyen monopóliuma, szinte kizárólagos tulajdona a papságnak és a mindkét nemű szerzeteseknek. Tegyük hozzáférhetővé mindenkinek, merítsen belőle egyházi és világi egyaránt.

Módokat kell erre keresnünk s fogunk is találni. Egy szinte hangosan kínálkozik. Itt vannak az oltáregyesületek. Olyan lelkek társulásai, a kik már az együletbe való belépésükkel dokumentálják, hogy *élni* akarnak, élni keresztény katolikus életet, az eucharisztikus Jézus közelében, az ő vezetése,

igazgatása mellett. Jól tudom, hogy több helyen az oltáregyleti tagok számára eleddig is tartottak ilyen lelkigyakorlatokat. Legyen kongresszusunknak egyebek között az a gyakorlati haszna is, hogy ezt a sok helyen már alkalmazásba vett, teljesen bevált s mindenütt szükséges eszközt a lelki életnek általánosítsuk s fokozott mértékben, kitartó lelkesedéssel fölhasználjuk. Az oltáregyleti tagok szívesen belemennek, vezető is akad mindenütt, tehát csak a jóakaraton mulik. Idő szempontjából véleményem szerint legalkalmasabb a nagybőjt, ott is a nagyhét első napjai. Ekkor jóformán minden szünetel, mi különben a figyelmet leköti s a vallási dolgoktól elvonja; másrészt pedig, mintha azokban a napokban a levegőben is volna valami: olyan hangulat szállja meg a lelkeket, melyben Isten szava iránt a legfogékonyabbak. Az Istennel való társalgásnak, a lelki nagy takarításnak, egészséges szellőztetésnek ezek a legalkalmasabb napjai. Ez volna szerintem egyuttal a legjobb előkészület egy főbenjáró keresztény katolikus kötelesség teljesítésére: a jó husvéti gyónásra és áldozásra.

A mondottak alapján a következő határozati javaslatot bátorodom előterjeszteni: Mondja ki a kongresszus, hogy ismerve a lelkigyakorlatok nagy fontosságát, az oltáregyesületi lelkigyakorlatokat szükségeseknek tartja s ilyenek megtartására, illetőleg rendezésére az összes hazai oltáregyletek vezetőit nyomatékosan kéri.

Az Eucharisztia Zenéje

Irta: JÁROSY DEZSŐ.

VII.

HEJTEGETÉSEINK során eljutottunk az eucharisztikus zene azon fontos tulajdonságáig, melyet az eszthetika *zenei alaknak* nevez. Fontos e tulajdonság, mert benne ölt testet a művészet teljessége, általa nyer formát és szint a művész vágya és koncepcziója, végre ezt fogadja és approbálja az egyház a szerint, a mint megfelel az általános kellékeknek, melyeket az előbbi pontokban felállítottunk. *A zenei alaknak korszakonként nyilvánuló tartalma a zenei stil.* A zenei stil fogalmát e szerint a történelem adja, a mennyiben ennek váltakozó, ujuló folyamatai teremtik meg a stil különböző válfajait. Az eucharisztikus zene üvegén át akarjuk tehát vizsgálni *e stilek fokozatait s jogosultságát általában, különösen pedig azok szerepét és összefüggését a történelemmel és viszonyukat az egyházhhoz.*

A stileknek vannak fokozataik: van időbeli, tehát történelmi fokozat s van olyan is, mely inkább megfelel az egyházi zene objektív tulajdonságainak s így liturgikusabb, tehát alkalmasabb is, mert a célnak s rendeltetésnek inkább megfelel. E stilek teremtője tehát a történelem. Érdekes viszony

játszott szerepet az egyházi zene történelmében: a profán zene befolyása az egyházi zene alakulására. Hogy e történelmi jelenséget teljes mivoltában fogalmazzhassuk, keressünk olyan tényezőket, melyek pszichológiai szükségességgel kívánják a világi zene determináló befolyását. Vegyük sorra a zene alkotó elemeit, a skála hangjait, vagy a szimfónia legtitkosabb összhangzattani formáit, keressük a XVI-ik század jól kiművelt polifon stíljét, vagy menjünk vissza egy évszázaddal s vizsgáljuk ugyanazon ellenpontozattani műformák legkezdetlegesebb alakjait, rögtön látjuk, hogy az egyházi zene nem volt néma művészet; megszólaltatta a profán zene összes vívmányait, fölvette a világi zene alaki kellékeiből mindazt, mit szükségesnek és hasznosnak ismert. Azt már nem vehetjük rossz néven, ha e formák, vagy esztetikai nyelven e stílek fölvételei az egyház szándéka szerint történnek. A cél ugyanis, melyet szolgálnak, nem helyezhető egy vonalba s így másoknak kell lenniök a föltételeknek is, melyek mellett az egyház helyt enged a profán zene ezen alaki befolyásainak.

Az egyházi zene történelme beszél arról, hogy e párhuzam megfestése nem volt mindig szerencsés. Mint mindenütt, itt is a szigorú irány mentheti meg a helyes álláspontot. Mikor az egyház önmaga fejlesztett éneket, akkor a legliturgikusabb is volt; mikor leginkább állott a világi motívumok és befolyások hatása alatt, akkor feledkezett meg önmagáról legjobban. Mert a profán zene fölvétele erős rostát sürget az egyházi zene művelőjétől. Effektusai nem állanak mindig a legtisztább művészi szépnek jegyében. Sokszor, igen sokszor jutnak diadalra a nemtelen vágyak és indulatok s a zene is ezek mögé szegődik czégesnek, sőt mi több, átkos szava csak fölkorbácsolja az ösztönöknek még talán szunnyadó erőit.

Mennyi kiméletre, elővigyázatra, körültekintésre van szükség, hogy ilyen zene aspirációi meg ne fertőztessék az egyház sértetlen «Musica Sacra»-ját. Mennyi óvatosságra akkor, ha e «Musica Sacra» gondozói, a zeneszerző és előadó már megittasodtak a világi befolyásoktól s már csak azzal kínálják meg az egyházat, mi e profán zenéből — mint utolsó maradvány — tapadt lelkükhöz. Szórványosan akadtak csak a történelem folyamán a hangok művészetének igaz aszkétái, kész apostolai, kik az «ad maiora» elvnek misztikus értelmét felfogták s erős éket tudtak verni színház, concert és templom kórusa közé. A stílek ezen fejlődő korszakaiban tehát vagy eltérés észlelhető a józan utról, vagy annak ellenkezője. Reformáció és dereformáció egymást váltják föl s ha más nem, az eredmények tanulságai fokmérői annak, megfelel-e a kor zenéje az egyház által szentesített álláspontnak.

Mindezekből tehát világos, hogy az egyházi zene alaki elemei egyeznek a profán zenéével; az eltérés, mely itt-ott észlelhető, nem lehet egyéb, mint eleven kifejezője azon igazságnak, hogy az egyházi zenének valóban egyházasnak kell lennie s így meg kell tisztulnia mindazon salaktól, mely

profán szüleitől rája tapadt. Másodszor áll az igazság, hogy e beolvasztás nem sikerült a történelem folyamán mindig s ezen körülménynek megfelelően egyszer a reformáció, máskor, a dereformáció küzdenek a történelem időpontjaiban.

Nem marad tehát más hátra, minthogy emlitenünk kell egyházzenei tényeket. Lássuk tehát ez igazságokat a történelem lapjain s vonjunk belőlük tanulságokat az eucharisztikus zene javára.

Az egyház első stílje a gregorián. Nem egyéb, mint a zsidó és görög elem szerencsés összeolvasztása. A görögöktől vettük a hangrendszert, tőlük a görögös elnevezésű hangnemeket (dór, frig, lid, miszolid, aeol, ión); a zsidóktól a tartalmat, a zsoltárok poezisét. Egységesen, tervszerűen járt el az egyház e dallamok kialakításában, levetette minden előítéletnek sallangját s oly stílt teremtett, melynek dicsőségét hirdeti immár tizenhárom századnak hagyományos szelleme. Szent Gergelytől napjainkig él az egyház eme büszkesége, emlőin fejlődött s így lett az egyedüli eminenter liturgikus ének.

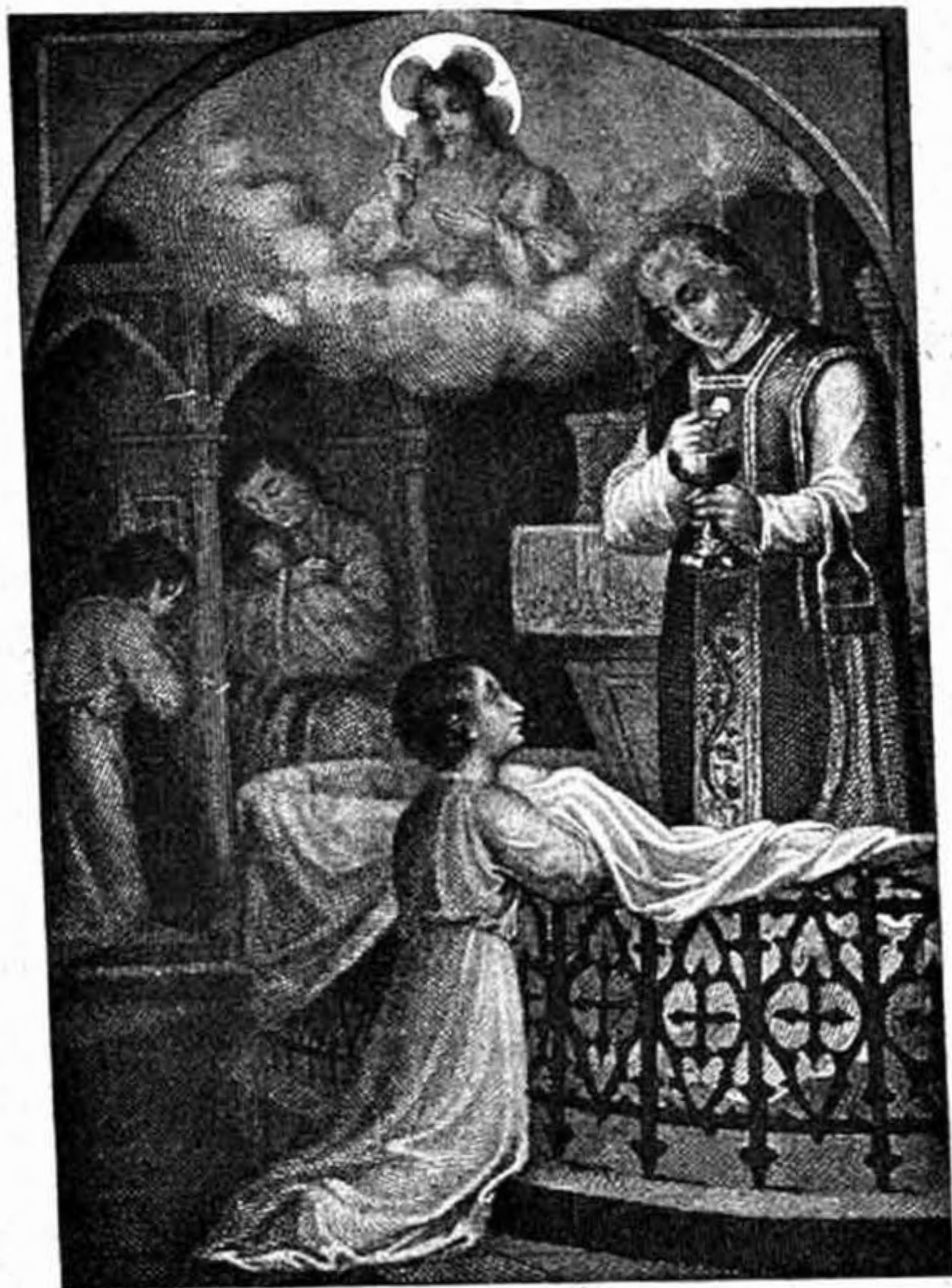
Jött a polifon korszak, változott izlése rontott ellenpontjai unalmasak lettek. Ez tehát dereformáció, mely nem felelt meg az egyház szellemének. Agyonkínozták a gregorián dallamok tisztaságát. Föltámasztotta e stílt Palestrina, ki örök eszményképe a figurális egyházi zenének s a XX-ik század is hozzája fordul még, mint az egyházi elemnek legpregnansabb kifejezőjéhez. Ezek után következett a változó zenei látókör tágulásával az operastíli, mely tönkretette az egyház legtisztább tradícióit s teljes mértékben prostituálta a liturgikus zenének még hírét is. Jobb idők csak a múlt század végén mutatkoznak, mikor Witt megalapítja a német Cecilia-egyesületeket, melyeknek áldásos működése új stílt teremtett, a cecilián-stílt, mely a régi klasszikus formákhoz való visszatérésben találja fel az igazi haladás alapköveit. Irodalmat létesített, minővel egy nemzet sem dicsekedhetik, zeneszerzőket és előadókat nevelt, kik az egyház legtisztább szellemében juttatták érvényre az egyházi zene művészetét. Ezek munkáját szentesíti most X. Pius, midőn pápai parancs erejével teszi kötelezővé az egyházi zene általános megújítását az egész vonalon.

E rövid keretből is láthatjuk, mi a történelmi, mi a helyes egymásután az egyház szellemében.

Az eucharisztia zeneprogramjának hetedik pontjában tehát annyiban fogadjuk be a történelem folyamán fellépő stíleket, a mennyiben azok eleven kifejezői az egyházi zene általános elveinek.

(Folytatása következik.)

Zengedező énekszóval,
Keresztények jöjjetek,
H bűnbánat szentségében
Rik kegyelmet nyertetek ;

Meg van terítve az asztal,
Rajta az üdvös éték,
Hsz Istennek szolgájától
Krisztus testét vegyétek.

A lélek világa.

I.

„Ime én veletek vagyok mindennap a világ végezetéig . . .

• (Máté XXVIII. 20.)

DEGDOBBANT a tanítványok szive: a bucsu órája elközelgetett. Az Üdvözítő végbe vitte a megváltás nagy munkáját, tehát Atyjának jobbára akart visszatérni. Oh, szegény tanítványok! Kit forrón szerettek, kin szivük, lelkük forróságával csüngtek s kiért életüket annyiba vették, mint a rét virágát, mely fakad, illatozik és elhervad, Ő tőle kellett érzékeny bucsut venniök. S az Ur mit tett? Ő könnyeket hullatott az önvesztébe rohanó Jeruzsálem fölött; ellenségeiért Atyjához fordult, bárha ők átdöfték az a jósággal csordultig telített Szívet, náddal verdesték, tövissel koronázták azt a szelidségtől sugárzó krisztusi arcot. Hát tanítványai hogyne indultak volna meg! Dobogó szivéhez szoritotta, homlokon csókolta őket, mint szerető atya szokta édes gyermekeit és édes vigasztalás lengett ajkain: «Ne lankadjatok . . . ime én veletek vagyok mindennap a világ végezetéig».

Itt a homályos oltáron, a csendes eucharishtiában ül, csakhogy Szíve közel jusson az ember lelkéhez. Mert a bucsuzás neki is neheze égett. Ő e földön akart lenni, melyet vérével harmatozott be; azt kívánta, hogy olyan virágok illata lengjen körülötte, mely életét vércsöppjeiből szivta. Az ember is e földhöz ragaszkodik, melyre első könnycseppje gyöngyözött — hiszen könnyel születik és tűnik az emberi élet — a földhöz, melyen egyszerű bölcsője ringott. S ezt a szív érzelve sugja!

De csak szívből áll-e az ember? Oh, akkor igazán boldog sohase lehetne, mert a szív sajátja a vágyódás, a sóvárgás; a boldogság az elért vágy élvezésében gyökerezik . . . Nemcsak szívből, hanem lélekből is áll az ember. A szív lakása a föld, azért tapad hozzá, mint a folyondár támasztójához; a lélek hazája a menny. S mily kevés lélek vágyódik ezen örökre verőfényes hon után!

Harcz van e két alkotó elem: a szív és lélek között s rendesen azé a győzelem, mely otthonában él. Régi görög rege vessen fényt e harcz megértésére: Heraklész viaskodott a föld fiával, Anteüszszel. Soká tartott a viadal, mert valahányszor földhöz mérte Heraklész ellenfelét, az mindannyiszor újabb erőt nyert anyjától, a föld istennőjétől. Végre gondolt valamit a hős: felkapta Anteüszzt a levegőbe és — minthogy már nem volt otthonában — megfojtotta . . . Föl tehát a lélekkel! s ha ott támad meg a szív sóvár vágyaival, bizton győzni fog a lélek, mert mindaz, a mi magas: fönséges, a mennyhez közelebb jár; a mi alacsony: a röghöz tapad.

Harcz! viadal! de van bátorító szózat is: az Oltáriszentségből hangzik

az Ur Jézus lelkesítése... Ime én veletek vagyok! «Jertek hozzám, kik fáradtak vagytok... és én megenyhítelek titeket!» A tabernakulum a mennybe vivő út. Nem föld, nem ég az eucharisztia, hanem lépcső, mely a földre támaszkodik és föl az égbe tör. Nem a szív országa az eucharisztia, mert a szív csak az érzelem székhelye, az érzelem pedig nem a menny, hanem a föld szülöttje; nem az ész birodalma az eucharisztia, mert az elme élet eltompította a hű lelkesedés s azért fényt szórni e mélységes titokra nem tud. Ugy van, mint ha a nap sugarait a felhőfátyol takarja, észrevenni valamit a ragyogásból, de a fény, a tisztaság, a derűtség homályba vész.

Nem az. ész, nem a szív birodalma az eucharisztia, hanem a léleké. Ennek érzelme más, mint a szívé; tudása ragyogóbb, mint az elméé; szerelme, vágyódása az egyedüli, a mi megilleti e nagy szentséget. Lélek kell az Ur Jézusnak, ezért rejtőzik el e csendes oltárszekrénybe; ezért hangoztatja forró lelkesüléssel: «Ime... én veletek vagyok mindennap!»

S a lélek... az emberi lélek? az messze jár, imbolyogva, lihegve futkos a világ pillangói után. Mint nyári délutánon, mikor apró felhőszalánnyok ringanak az égen és a nap elé kerülve, homályos árnyukat rávetik a földre, aztán száll, száll az árny, illan tova, mint a pille virágról-virágra és egy játszi gyermek lihegve futkos, hogy megragadja a száguldó árnyat: úgy tesz a lélek is a hiuságok árnyaival.

Szépen mondja Ligouri szent Alfonz: «...Fájdalom! a legtöbb lélek megfélekedezik rólad és szeretetedről; szivesebben tartózkodik az emberek-nél, kiktől valami — ha még oly csekély — mulandó hasznot vár és te, Uram, egyedül elhagyatva maradsz!»

Csodálatos! idegen hazában jár a lélek és mégsem szállja meg a hönvág a menny után, mert ez az ő hazája; nem vágyódik az eucharisztia után, holott ez az ő világa a földön. A porszem, a váz, az emberi test hadd tapadjon a porhoz, melyből vétetett; a lélek azonban — ez az isteni szikra, isteni lehellet, mely úgy ragyog, úgy rezg a poralkotáson, mint hajnali sugár a harmatos virágon — ez térjen oda, honnan létét nyerte, az Urhoz.

Föl tehát a lélekkel! ide az eucharisztiahoz, hol sóvárogva vár az Ur Jézus, a ki látta, hogy eddig csak a szívnek volt világa a földön, a lélek pedig árva száműzöttként nyugalmat nem talált sehol. Azért szerzette az Oltáriszentséget, hogy legyen világa, derűs, mosolygó világa a léleknek is; azért hangoztatja szüntelen: «Ime, én veletek vagyok mindennap a világ végezetéig», hogy térjenek hozzá a lelkek s az ő imáadásában leljenek megnyugvást, örömet — boldogságot.

Faustinus.

Ágnes vagy az Oltáriszentség kis menyasszonya.

o o o o Angol regény o o o o

(Folytatás.)

Fordította: FLUCK JOLÁN.

— Köszönöm — válaszolá a lady — s fölállva helyéről indulni készült, de lábai annyira remegtek, hogy elesett volna, ha Francesco meg nem fogja karját.

— Rosszul érzi magát, asszonyom, talán jobb lenne e látogatást más-korra halasztani.

— Nem, nem élhetek tovább ebben a bizonytalanságban. Ágnes kétségkívül unokám, szegény May leányom gyermeke.

Fransescot ismerték a zárdában s kérésére a főnöknő a legnagyobb készséggel vette elő a csomagot.

— Igen — mondá a bánatos anya — ez az ő írása; ezt a gyűrűt pedig esküvője napján ajándékoztam neki. E tárgyakra föltétlenül szükségem van, ezeknek az alapján fogom a gyermeket rokonaival a May árvájának elismertetni, föltéve, hogy ők kételkednének benne.

— Bocsásson meg, asszonyom — válaszolá pirulva a főnöknő — nem szándékom önt sérteni, de mivel igazolnám azt, hogy jogos tulajdonosának adtam át a rám bizott iratokat?

Lady Ozanmore ekkor tárczájából egy szőke hajfürtöt s néhány elsárgult papirlapot vett elő, melyeket nem az idő, hanem az olvasó könnyei sárgítottak meg.

— Szerencsétlen gyermekemből csupán ennyi maradt meg nekem. Lássa, ez a keresztlevelének másolata, az eredeti bizonyára e csomagban van, ez pedig az a levele, melyben katholikusnak vallja magát; kegyed nem tudja ezt elolvasni, mert angolul van írva, hanem itt van egy másik, ezt már megérti, ebben sógora gázságait panaszolja el s azért írja olaszul, hogy ha avatatlan kezekbe esnék, árulója ne legyen. Olvassa, olvassa kérem!

A főnöknő remegő kézzel vette át a feléje nyujtott papírt s könyek hullottak alá arczán, midőn a szegény fiatal teremtés szánalomraméltó sorsát, menekülését, picziny gyermekének a hófuvás következtében való megvakulását, üldöztetéseit, hajóra szállását olvasta. Végül anyja bccsánatát és utolsó áldását kéri.

E levél hitelességében nem lehetett kételkedni; az irás, a pecsét, az aláírás minden olyan volt, mint a főnöknő kezében levő csomagon; most már nyugodt lélekkel adhatta át azt az idegen nőnek. Lady Ozanmore azonnal fölbontotta s csakugyan megtalálta benne Netterville May és két gyermeke keresztlevelét, valamint szent János evangeliumának kezdetét is, melyet ír szokás szerint a keresztelendő gyermekek nyakába akasztanak. A drága emlékek láttára a lady hangos zokogásban tört ki.

Mikor a főnöknő látta, hogy a kivánt hatás bekövetkezett, némi habozás után így folytatá:

— Most még egy másik látogatás is van hátra, a mit tudom, szívesen meg fog tenni, mielőtt zárdánkat elhagyná.

Lady Ozanmore összerezte, sejtette, hogy nincs messze leánya sírjától.

— Igaz — szólalt meg remegő hangon — meg akartam még kérni jó anyám, mondaná meg, hol nyugszik szegény gyermekem.

Az apáca megfogta a lady karját s elvezette őt a zárdá temetőjébe. Hársakkal körülvett szép kis helyecske volt ez; minden siron egy-egy kereszt emlékeztett arra, a ki alatta pihen, de név egyikén sem volt följegyezve, minek, hiszen mindnyájan egyaránt a megfeszített Jézus menyasszonyai voltak.

Az egyik sír azonban diszesebb volt a többinél, mirtus és narancsfa vetette rá árnyékát s keresztjén megható, rövid ima könyörgött Netterville May lelke nyugalmaért.

Nagy kitüntetésben részesítették őt, midőn az Ur Jézus jegyesei közé temették. A főnöknő szó nélkül mutatott a névre s azután csendesen eltávozott, gyöngéd szíve azt sugta neki, hogy most legjobb lesz magára hagyni gondolataival gyermeke sírjánál a szerencsétlen anyát. És ezek a gondolatok valóban nagyon keserűek lehettek, mert a ladyt igen bánthatta lelkiismerete s midőn egy félóra elteltével az apáca visszatért, észrevette, hogy a szegény asszony szemei nagyon ki vannak sírva, sőt még öltözete is rendetlen, a miből azt következtette, hogy bizonyára leánya sírjára borulva zokogta el bánatát.

— Ne sírassa leányát, asszonyom — vigasztalá őt jósággal a főnöknő — boldogan halt meg s békében nyugszik. Lássá, a legszebb helyet jelöltük ki itt számára és sírját legpompásabb virágainkkal ékesítjük föl. Nem tudtuk, hogy az anyja még éli, de igaz szeretettel fogadtuk be hozzánk gyarló porhüvelyét, mert hát hitünkért küzdött életében és ez nekünk elég, hogy a legnagyobb tiszteletben részesítsük őt.

Lady Ozanmore nagy meghiúsultságában nem bírt megszólalni s így nem is nyilváníthatta köszönetét. Mielőtt azonban a zárdát elhagyta volna, hálásan nyomta forró ajkai Mathild anyja kezére s megkérte őt, gondozni továbbra is azt a sírt, a melyben boldogsága pihen. Azután letört a hantra bomló mirtusról egy galyat emlékebe és Francesco karjára támaszkodva elhagyta a zárdát.

— És most, asszonyom, hová kíván menni? — kérdé a sekrestyés. — Nagyon kimerültnek látszik, legjobb lesz, ha haza kísérem és otthon kipihenni magát.

— Nem, én nem bírok addig pihenni, míg unokámat össze nem csókoltam. Kérem, keressük föl a jó öreg asszonyt sátrában.

— Oh szegény Benita — mondá Francesco fejét csóválva — minő keservesen fog neki esni kedves kis Ágnesától megválni, talán még a szive is megszakad belé.

— Én is sajnálom őt, igazán nagyon sajnálom — szólalt meg a lady — mit gondol, talán eljönne velünk, olyan jó dolga lenne neki házamban.

— Ön valóban nemesszívű, asszonyom, de nem hiszem, hogy Benita másutt is boldognak érezze magát — vélekedett Francesco — ő már öreg arra, hogy új ismeretségeket kössön s hogy más országban megszokják. Inkább meg kellene neki ígérni, hogy a gyermek majd hébe-korba meglátogatja őt.

— Ezt könnyen megtehetem — válaszolá az urnő — mert leányom sirja úgy is csak vissza fog engem Nápolyba vonzani.

A fason áthaladva hamarosan elérték Benita sátorát. Oh bár oly jó szerető nagyanyát találna a büszke angol nőben a szegény vak gyermek, mint a minő jó és szerető nagyanya az egyszerű öreg Benita volt!

Lady Ozanmore egyre halványabb és halványabb lett, a mint Ágneséhez közeledett. Anyai szive megérezte, hogy leányának, Netterville Maynek lelke nyugodtabb, ha gyermekét a legegyszerűbb szegény asszonynál tudja, mintsem olyannál, aki, bár gazdagsággal s fényüzéssel veszi őt körül, de hitétől akarja megfosztani.

— Ah, félre a sötét gondolatokkal, mit bánja már szegény May, hogy leánya milyen vallást követ — iparkodott magát megnyugtítani a lady. — Vallás vallás, keresztények vagyunk, egy Istent imádunk s ez a fő. A gyermek pedig engem illet, a törvény is nekem ítélte őt s ha katolikus maradna, nem csupán a Netterville javakra vesztené el igényét örökre, de még az én birtokaimra is. Azonban hasztalan; minden okoskodása sem volt képes helyre billenteni lelkének elvesztett egyensúlyát.

Néhány nap mulva Ágnes utoljára térdelt kedves templomában a legfelségesebb Oltáriszentség előtt. Francesco mellette állt. A gyermek nagyon sirt, mert aznap reggel bucsuzott el a jó öreg Benitától, a kit mindig nagyanyjának ismert és szeretett. Francescótól is el kellett válnia, meg ettől a kedves kis templomtól is; a melyben ő az édes Jézussal oly sok boldog órát töltött. Francescónak nem tetszett egészen lady Ozanmore viselkedése, gyanakodott reá s féltette tőle kedvencze vallásos érzelmeit. De nem mert minderről Ágnesnek szólani s bizalmatlanságot kelteni föl lelkében az iránt, a kit ezentul anyjának kellett tekintenie. Azon gondolkozott tehát, hogy miként figyelmeztesse a gyermeket a veszélyre, mely őt környezi, midőn a templomba lépő inas lady Ozanmore megérkezését jelentette neki. A lady kocsijában ülve várta unokáját. Ágnes fölállt, hogy nagyanyjához siessen, Francesco azonban a kis vak vállára téve kezét, ünnepélyes hangon így szólt hozzá:

— Maradj még néhány perczig, gyermekem s hallgasd meg utolsó szavaimat. Ágnes! Jézus ezen az oltáron van, innen néz és hallgat reád; ha te itt, ezen a szent helyen, megígérted neki, hogy hű leszel hozzá s őt fogod szeretni mindenek fölött, ujtsd meg ezt az ígéretet és kérd meg a boldogságos szűz Anyát, hogy támogasson téged s ajánlja föl jó szándékodat az Ő isteni fiának.

Francesco eme szavai Ágnes lelke mélyéig hatottak, térdre borult s ünnepélyes hangon rebegett:

«Ígérem, Jézusom, tied leszek halálomig!»

— Igen halálodig! — ismétlé Francesco. Ezek a vértanúk szavai is. Légy Jézusé halálodig s ő tied lesz az örök életben. Ágnes, ha isteni vallásunkról el akarnának téríteni, ne higgy nekik, ne higgy semmit abból, a mit mondani fognak, gyermekem és soha se imádkozzál olyan templomban, a hol ő nincs jelen.

— Oh Francesco, Isten ments meg ettől, hitemet a világ minden kincséért sem adnám oda. De hogyan fogom megtudni, hogy Jézus melyik templomban van és melyikben nincs jelen?

Francesco úgy felelt e kérdésre, mintha felülről sugalmazták volna őt.

— Kérdezd meg, hogy ég-e lámpa az oltár előtt? ha nem, úgy hagyd el azonnal azt a templomot, mert ott Jézus nem tartózkodik.

— Jól van Francesco, köszönöm.

— Most már nyugodtan válok meg tőled, gyermekem. Mehetsz. Fogadd e képet a mai nap emlékeül. Az Ur Jézus és a szűz Anya töviskoszorúval egybefont szívét ábrázolja.

Ágnes megcsókolta a képet és keblébe rejté.

— A tövis — ne feledd el Ágnes — szur és megvérez, de a legszebb és legillatosabb virágokat védeimezi. Ah! melyik szív tisztább és édesebb, de egyszersmind fájdalmasabb, mint Isten Anyjának szive? Ő az, a kiről így írnak: Tövisekkel takart lilium. Gondolj reá, gyermekem s majdan ha töviskoszorút tesznek homlokodra, fogadd azt örömmel és köszönettel, mert az Isten Anyjához tesz hasonlónak légedet.

Ágnes annyira elszomorították Francesco utolsó szavai, hogy most már a válás keserűségére nem is gondolt s csupán a jövő félelmetes képe lebegett előtte. Meg akarván lelkét edzeni a rá váró nehéz életre, letérdelt s úgy kérte Francesco utolsó áldását. Egyszerre csak két kar körülölelte s lady Ozanmore kiragadta őt abból a boldog világból, a hol az Ur Jézus az Oltárszekrényben lakozik.

Néhány perc múlva az Oltáriszentség kis menyasszonya szomorúan huzódott meg az utazókocsi egyik zugában s fejét Perletta nyakára hajtva, sűrűn aláomló könnyei között így suttogott föl: «Oh vajha leszálna hozzám a galamb s nekem adná őt, kiért szívem oly igen eped».

III. FEJEZET.

Az ozanmore-i templom.

«Oh, bár leszállna hozzám a szelid galamb!» így imádkozott Ágnes, midőn Nápolyt elhagyta s ezek voltak ozanmore-i új otthonában is első szavai. Az ő keserves szenvedései, ellentétben a regényhősnők szenvedéseivel, csak most kezdődtek meg, midőn második anyára és nagy jólétre tett szert. Utközben még nem érezte magát szerencsétlennek; körülményeinek váratlan gyors megváltozása egészen elszédítette s szinte hihetetlennek látszott neki mindez, a mi vele történt. Ő előkelő gazdag urnőnek az unokája lenne, ő, a ki eddig mindig egy szegény asszonyt szólított a nagymama néven. Nem is képzelte, hogy ez a csere mennyire eltávolítja majd attól, a mit e földön mindenekfölött szeretett. Hiszen megígérte neki a jó lady, hogy visszatérnek majd Olaszországba s hogy a narancsfák hűvös árnyékában fölkeresheti kedves Brigittáját, letérdepelhet Francescoval az oltár elé s imádkozhatja Jézust, kitől nem fogja elválasztani senki sem. Egyébként mindenütt vannak oltárai és szentség házai. Ha utjukban valahol megálltak pihenni, Ágnes azonnal a templomba sietett.

Lady Ozanmore még aludt s a vak leányka gyors léptekkel haladt a város vagy falucska temploma felé. Szerencsére vele volt Perletta s az okos állat tüstént kitalálta urnője óhaját; csupán ennyit kellett mondania: «Perletta keress» és Perletta jobbra-balra tekintgetve, füleit hegyezte s arra szaladt, a merről harangozni hallott, így azután hamar eljutottak a templomba. Ágnes az oltár elé térdelt, a hűséges Perletta pedig nyugton aludt, míg kis urnője imáját elvégezte.

Már beesteledett, midőn lady Ozanmore Ágnessal Dowerben partra szállt. Másnap reggel, bár a vak leányka erősen érezte a hosszú ut fáradalmait, mégsem akarta a templom látogatását elmulasztani; e végből korán fölkel, kiment az utcára s megfogva Perletta kötőfékét, a szokott módon így kiáltott föl: «Keress, keress, Perletta!» De a hűséges állat most hasztalan figyelt, hiába szaladt jobbra-balra, sehonnan sem hallott harangszót. Végre egy templomra akadtak, de annak kapui be voltak zárva, harangjai elnémultak s oszlopos bejáratánál egy lelket sem lehetett látni. Perletta nem volt elhagyatott templomhoz szokva, elfutott tehát mellette s egyenest a piacnak tartott. Itt igen nagy gyülekezet volt, zsibongtak, beszéltek, de Perletta észrevette, hogy nem imádkoznak. Ez tehát nem az a hely, melyet kis urnője keres. Innen is elfutott s egy színházhoz ért. A színház előtt nagy néptömeg tolongott, mindenki iparkodott jegyet szerezni magának, mert estére nagy művész fölléptét hirdették a lapok. Szegény Perletta már-már azt hitte, hogy a kívánt helyen van, midőn egy türelmetlenkedő ur oldalba lökte, ebből tisztán látta tévedését s nagynehezen utat törve a sokaságon,

a szabadba jutott. Most már annyira rohant, hogy Ágnes alig bírta követni. Ismét templom mellett haladtak el s mivelhogy annak tornyában épen temetésre harangoztak, Perletta megállt, minő különös lenne, ha megint csalódott volna. Azután fölszaladt a lépcsőn, de mivelhogy a kaput zárva találta, lefeküdt elébe, mintha jelezni akarta volna, hogy küldetése immár véget ért s ő tovább nem keres. Ágnes megértette Perlettáját, leült a lépcsőre, hogy bevárja ott, míg kinyitják a kaput. De multak a perczek, az órák és senki sem mutatkozott. A vak leányka remegni kezdett, de nem a szokatlan hűs levegő miatt. Valami kimondhatatlan félelem szállta meg. Oly különös hatással volt rá, hogy itt senki sem jár templomba, hogy nem harangoznak s hogy kérdéseire választ nem nyer! Maga sem tudta, mitől, de egészen megrémült. Kicsiny karjaival átfonta hű Perlettája nyakát s keservesen sirt. Idegenszerű viselete, könytől ázott arcza föltűnt a járó-kelőknek s rövidesen nagy népcsoport vette őt körül. Vajjon ki ez a kis leány, honnan jön? mit csinál itt? kérdezgették egymástól, sőt magától Ágnestől is. A gyermek érezte, hogy sokan vannak mellette, hallotta beszédjüket, de nem értette meg. Oly rosszul esett neki mindez, szeretett volna elfutni tőlük messzire, föl is ugrott, de eszébe jutott nagy nyomorusága, ismét leült s még hangosabban és keservesebben zokogott.

— Mit csináltok itt? — szólalt meg most egy hatalmas alak. — Mire való ez a sok beszéd, nem látjátok, hogy egészen megfélemlítitek vele e szegény gyermeket. Miért sírsz, kis leány? — fordult Ágnes felé.

A vak gyermek megértette a hozzá intézett szavakat, de válaszolni reájuk nem tudott s csupán csak ennyit mondott: «church, church» (templom, templom).

— Alkalmasint idegen — magyarázá egy tengerész — mert az idegek ahhoz vannak szokva, hogy templomaik mindig nyitva legyenek.

— Valószínűleg a tegnap este érkezett hajó egyik utasa — tette hozzá a másik.

— Bizonyára pápista — vélekedett a harmadik — legokosabb lenne ezt a kis ügyefogyottat kórházba szállítani.

— De még okosabb lenne hozzátartozóit fölkeresni — szólalt meg Ágnes védelmezője. — Mi a neve annak a hajónak, mely tegnap érkezett?

— Csillag — válaszolá a matróz — nem tudom azonban, hogy e gyermek csakugyan utasai közül való-e?

— Jó, jó, majd meglátjuk. Gyere velem, kis leányom — s a jólelkű ember megfogta a vak gyermek kezét.

Ágnes megnyugodott s teljesen pártfogójára bizta magát.

Nemsokára a szállodához értek s az idegen átadhatta Ágnest nagyanyjának.

(Folytatása következik)

Mire jó a pap?

Franciaországban Bordeaux nevű városában egy szabadgondolkozású (más szóval hitetlen) kereskedő szállt be a gyorsvonatnak egy másodosztályú szakaszába, nyomban utána egy utas, a gyári munkások ruhájában.

A vonat megindult. A vonat többi között egy kisebb állomáson megállt vízfölvétel végett. A perronon egy pap állott, a ki másik vonat érkezésére látszott várni. A kereskedő az ablakon át megpillantva a papot és rögtön ilyen szavakra fakadt:

— Ugyan mire való az ilyen naplopó?

Ez volt a bevezetés, a melyet nyomban a vallás, a templomok és papok elleni gyalázkodások egész özöne követett; végül hozzátette, hogy legjobb volna a papokat az országból kiűzni.

A munkásruhába öltözött utas szó nélkül hallgatta a piszkolódások özönét.

Egyszer csak fölkelte és a kereskedő elé állt. Hatalmas alak volt, széles vállakkal és mellel, feje majdnem a kocsitetejéig ért.

— Nézze uram — így szólt a kereskedőhöz — a vidék, melyen haladunk, néptelen; az előbbi állomástól már messze vagyunk, a következő pedig még soká érjük el. Az esetben, ha magaménak akarnám az ön pénzét, nem kellene egyebet tennem, mint önt torkon ragadni, jól megszorogatni, a pénzt magamhoz venni s az ön hulláját az ablakon át a mélységbe ledobni és még a kakas sem kukorékolna róla.

— De mit beszél ön, kedves barátom? — hebegte a kereskedő halál-sápadtan. — Hiszen nálam nincs is pénz, tehát az én meggyilkolásom által mit sem nyerne.

— Micsoda? önnél nincsen pénz? Ugyan ne tréfáljon; hiszen ott álltam ön mellett, mikor a pénztárczában 30.000 frankot fölvettem, a melyet tárczájába téve, a mellénye belső zsebébe helyezett el.

A kereskedő erre nem tudott mit szólni, csak remegett, mint a nyárfa-levél. A munkás azonban nyomban hozzátette:

— Uram, ne féltse se pénzét, se életét, mert tudja meg az ur, hogy én papok vezetése alatt álló iskolába jártam, a hol megtanítottak Istent félni, a másét nem kívánni. És most ebből megtanulhatja az ur, ha eddig nem tudta, hogy mire jók azok a naplopó papok, a mint őket az elébb nevezte.

KIMUTATÁS

a Budapesti Központi Oltáregyesület által 1904-dik évben ajándékozott tárgyakról.

I. Az esztergomi egyházmegyében.

Hrádek :

- 1 füstölő tömjéntartóval
- 1 szenteltviztartó hintővel.

Bajna : Epöl filia részére :

- 1 fehér vecsernyepalást stolával
- 1 mennyezet két ruddal
- 1 viola-fehér magánstola
- 1 szenteltviztartó hintővel
- 1 misekönyvállvány
- 3 canontábla.

Kis-Levárd :

- 1 fehér vecsernyepalást stolával
- 1 misekönyv
- 2 vörös ministransruha
- 2 ministransing.

Selmeczbánya : a kórházi kápolna részére :

- 1 monstrancia 44 cm.
- 1 vörös miseruha
- 1 öv.

Budapest : a vakokintézet kápolna részére :

- 6 oltárgyertyatartó 50—55—60. sz.
- 1 fekete miseruha
- 1 szenteltviztartó hintővel.

Ó-Lehota : az új-lehotai fióktemplom részére :

- 1 kehely patenával
- 1 fehér miseruha

- 1 fekete miseruha
- 1 misekönyv
- 1 alba
- 2 corporale
- 2 vállkendő,
- 6 kehelytörlő
- 6 kéztörlő
- 2 palla
- 1 öv
- 1 oltárterítő 350—75 cm.

Pozsony-püspöki :

- 1 ciborium
- 1 oltárlámpa (g.)
- 1 beteglátogatási szelencze
- 1 olajtartó (l.)
- 1 ciboriumköpenyke
- 1 fekete miseruha
- 1 viola-fehér magánstola.

*Soós-Hartyán :**I. A mater részére :*

- 1 ünnepi fehér miseruha
- 1 fekete miseruha
- 1 fehér vecsernyepalást stolával
- 1 burza
- 1 füstölő tömjéntartóval
- 2 vörös ministransruha
- 2 ministransing.

II. Kis-hartyáni fióktemplom részére :

- 1 fehér miseruha
- 1 pacificale
- 1 misekönyv.

Kis-Apáthi : Ebedezki filia részére :

- 1 ünnepi fehér miseruha

- 1 misekönyvállvány
- 2 palla.

*Nagy-Csalomja :**I. A kovári fióktemplom részére :*

- 1 ünnepi fehér miseruha
- 1 burza
- 1 pacificale.

II. Ipolykeszi fióktemplom részére :

- 1 ünnepi fehér miseruha
- 1 alba
- 1 karing.

III. A mater részére :

- 1 fekete palást.

Nyitra-Egerszeg :

- 1 fehér miseruha
- 1 diszes fehér vecsernyepalást
- 1 velum.

Léva : a házi kápolna részére :

- 1 fehér miseruha.

Udvard : a baromlaki fióktemplom részére :

- 1 fehér miseruha
- 1 fekete palást stolával
- 1 burza
- 1 misekönyv.

Nagy-Kereskény : Varsány fióktemplom részére :

- 1 fekete miseruha
- 3 canontábla.

Vámos-Mikola :

- 1 vörös miseruha.

*Endrefulva :**I. A mater részére :*

1 fehér miseruha
1 fekete miseruha
1 burza
1 pacificale
1 hármassz. olajtartó
1 alba
1 karing.

II. Piling filia részére :

1 fekete miseruha
1 burza
1 karing.

III. Főfalu fióktemplom részére :

1 kehely patenával
1 ciboriumköpenyke
1 burza
1 alba
1 karing
2 corporale
2 vállkendő
6 kehelytörő
6 kéztörő
2 ministransing.

Alsó-Várad :

1 vörös miseruha
3 canontábla
1 imatábla
2 fekete ministransruha.

Bakabánya : Uhliszkö fióktemplom részére :

1 tabernaculum
2 taber-gyertyatartó
2 taber-corporale

Morván :

1 vörös miseruha.

Héregyh :

1 szenteltvíztartó hintővel

1 szelencze chrisma és sz. olaj számára.

Ung :

1 mennyezet 4 ruddal
1 ünnepi fehér miseruha
1 füstölő tömjéntartóval.

Léva :

1 vörös miseruha
1 fekete miseruha
1 fekete palást
2 fekete dalmatica.

Pozsony-Eperjes :

2 felső oltárterítő 339-79.
2 ministransing.

Cs.-Kürth :

1 monstrancia
1 öröklámpa
3 canontábla.

Érsekújvár : a szent Ferenczrendiek temploma :

1 fehér miseruha
1 fehér palást stolával
2 alba
2 karing.

Tópaták :

1 fehér miseruha
1 viola miseruha
1 viola-fehér magánstola
1 velum
1 alba
1 karing
2 corporale
2 vállkendő
6 kehelytörő
6 kéztörő
2 palla.

Besse :

1 viola miseruha

1 fehér vecseryepalást stolával

1 fekete palást stolával

1 velum

1 alba

1 karing

4 corporale

4 vállkendő

12 kehelytörő

12 kéztörő

2 ministransing

1 oltárterítő

1 antipendium 196—48.

Alsó-Nyárasd :

1 velum

1 misekönyv

1 szenteltvíztartó hintővel

1 alba

1 karing

2 corporale

6 kehelytörő

6 kéztörő.

Nagy-Ölved :

1 ciborium

1 velum.

Helemba :

1 szenteltvíztartó hintővel

2 vörös ministransruha

2 ministransing.

Budapest : a philippinum káp. részére :

1 fehér miseruha.

Budapest :

2 viola magánstola

2 corporale

2 kehelytörő.

Budapest-Zugló : a sz. Domonkos rendi új kúp. részére :

1 nagy ciborium
1 ciborium köpenyke.

Budapest : a szent Ferencz leányai házikápol. :

1 fehér miseruha
1 antipendium

1 karing
2 corporale
2 vállkendő
6 kehelytörlő
6 kéztörlő
2 palla.

Budapest : a budai Mária-kongreg. kápol. :

1 viola miseruha
1 fekete miseruha

2 viola magánstola
1 antipendium
1 kézmosó edényke
2 alba
4 corporale
4 vállkendő
6 kehelytörlő
6 kéztörlő
4 palla
2 öv
2 ollárterítő.

2. A nyitrai egyházmegyében.

Riecsnicza.

1 menyezeti 4 ruddal
1 monstrancia
1 öröklámpa
1 kehely aranyozása
1 ciborium aranyozása
1 vörös miseruha
1 fehér vecsernyepalást stolával
1 velum
1 burza
1 alba
1 karing
4 corporale
4 vállkendő
12 kehelytörlő
12 kéztörlő
4 palla
1 ostyasütővas
1 feltámadási szobor.

Facskó :

1 ünnepi fehér miseruha

1 beteglátogatási szelence
1 szent olajtartóval (l.)
1 misekönyv
2 viola ministransruha
1 burza.

Nagy-Divina :

1 ciborium
1 beteglátogatási szelence
1 szent olajtartóval (l.) és
1 burzával
1 alba
2 vállkendő
2 corporale
6 kehelytörlő
6 kéztörlő
1 öv.

Driethoma :

2 alba
1 karing
6 corporale

6 vállkendő
12 kehelytörlő
12 kéztörlő
2 palla
1 öv.

Uj-Krasznó :

1 fekete miseruha
1 misekönyv
3 canontábla.

Vác egyházmegye :

1 kehely
6 oltárgyertyatartó
1 fehér miseruha
1 alba,
1 karing
2 ministransing
6 corporale
6 kehelytörlő
6 kéztörlő
2 palla
1 oltárterítő.

Összes hátralékos előfizetőinket kérjük, sziveskedjenek az előfizetési díjakat minél előbb beküldeni. A lap kiadása óriási költségeket hárít az Oltáregyesületre, s ha a díjak pontosan be nem folynak, a lap kiadási költségeinek hiányát csak az egyesület szent céljainak rovására lehet pótolni. — Egyben kérjük régi előfizetőinket, kegyeskedjenek ismerőseik körében lapunkat ajánlani, őket előfizetésre buzdítani, mert csak az előfizetők számának tetemes emelkedése esetén lehet a fokozott igényeket kielégíteni.

Oltáregyesületi ügyek.

Az oltáregyesület rendes tagjaitól 1903. november hóban befolyt díjak.

Keylinger Ágostonné 2 k, Adametz Anna 2 k, Szalma Péterné 2 k, Radován Antal 4 k, Radován Antalné 4 k, Madarász László 1 k 20 f, Mészáros József (Gutta) 60 f, Sturka Mária 2 k, Juhász Amália 1 k, Máder Mária 2 k, Deutsch József 1 k, Mayer Julia 1 k, Csapó Róza 1 k, özv. Kremer Samuné 4 k, Sára Irma 1 k, Gregor Andrásné 1 k, Karnisch Hermina 2 k, ft. Kiss Imre plébános ur által a kecskeméti tagoktól 6 k, gróf Esterházy György (Oszlop) 10 k, Schorecz Lajosné 2 k, Gábor Teréz 2 k, Kóczán Jánosné 2 k, Kóczán Jusztina 2 k, Deák Gáspár 2 k, Deák Erzsébet 2 k, Komora Johanna 2 k, Nagy Julianna 4 k, tagdíjak Rákos János által Nograd-Bussáról 8 k 82 f, Tóth Julianna 1 k, Tóth Rozália 1 k, Balogh Károlyné 2 k, Tavaszi Róza 6 k, Briteska Jánosné 60 f, Szüke Antalné 60 f, Schmied Jánosné 60 f, Barna Istvánné 60 f, Gammel Irma 5 k, Kritzmann Istvánné 2 k, Otlik Károlyné Pusztá-R.-Sz.-M. 60 f, Benkószky Julianna (Péczel) 80 f, Péczel: Kiss Orzi 80 f, Kiss József 80 f, Dankó Györgyné 80 f, özv. Sas Istvánné 80 f, özv. Fiala Antalné 1 k, Fiala Róza 1 k, Benke Bertalanné (Jászberény) 2 k, Gosztonyi Ilona 4 k, ft. Gröne Lajos ur által a besztercebányai tagoktól 26 k 36 f, Borbély Kornél ur által Pannonhalmáról és pedig Kiss György

és Czeglédi Borbála tagoktól 4 k, Prém Adrienne 2 k, Schiefner Aranka 2 k, Mészáros Mari, Schaffer Ádám 1 k 20 f, Barna Paulina 4 k, Juhász Teréz 1 k, Géczy Károlyné 2 k, Baros Erzsébet 1 k, Vikás Agoston gör. kath. lelkész Hidvégről a tagsági díjak fejében 25 k, Molnár Józsefné 4 k, Névery Mária 4 k, Remiás Mari 24 f, Dobrovits Dezső 40 f, Domián Veronika 40 f, Kégl Gizella 2 k, Török Hermin grófnő 4 k, Miczka Jánosné 2 k, Miczka Mária 2 k, Patay Istvánné 2 k, ft. Barbolovicin Alimp gör. kath. plébános ur által tagdíjak Szilágysomlyóról 30 k, Kovacsics Teréz 60 f, Csuvara 2 k, özvegy Fridrik Antalné 2 k, Szabó Mária 2 k, Jakabovics Jánosné 2 k, Kugler Izabella 4 k, Nagy Erzsébet 1 k, Adler Hedvig 24 f, Pummer Johanna 4 k, Krug Teréz 4 korona.

Deczember hóban befolyt díjak:

Özv. Wida Anna (Rákos-Szent-Mih.) 2 k, ft. Ranko Andor plébános ur által a tagok részéről Nemes Rádon 5 k 4 f, ft. Bányai Gábor plébános ur által a batéi tagoktól 5 k 60 f, ft. Lahocsinszky Béla pléb. ur a remetei tagoktól 10 k, özv. Práry Antalné által Márkus-faluról 8 k 24 f, Niessenberger Irma (Ujpest) 4 k, Párducz Mária (Rimaszombat) 2 k, Katona Mária 2 k, Maller Mária 40 f, özv. Kecskeméti Kormos Ödönné 1 k, özv. Péterffy Józsefné 1 k, ft. Miok Efrem (Mercsina) 5 k, föltisztelendő Leukanich Viktor a Szepes-zavadkai gör. kath. tagoktól 32 k 40 f, Miok János gör. kath. tagok adománya (Mercsináról) 1 k 40 f, ft. Repák Jenő Eperjes gör. szer. kath. egyházmegye részéről 100 k, Vayand Miklós (Rákos-Szent-Mihály) 20 f, Vayand Károlyné (Rákos-Szent-Mihály) 20 f, Mokros Kati 20 f, Székely János lelkész utján a nyirabrányi gör. szer. kath. tagoktól

8 k 14 f, Csizmadiá Anna 4 k, Kamenczki Ilona 2 k, Mária Radnáról Szakszoné által 1 k 68 f, Széchy Sára (Pécs) 1 k, Siposné Kovács Borbála 2 k, Kozma Erzsébet 2 k, Marthon Mariska 4 k, Száder Apollónia 4 k, P... 5 k 20 f, Pirk Rózina 50 f, Rubel Mária 1 k, Szabó Mária 1 k, özv. Magyar Györgyné 40 f, Csáky Evelina grófnő 2 k, Csáky Irma grófnő 4 k, báró Hrabovszky Izabella 4 k, báró Skerleczné Sarolta 6 k, báró Skerlecz Mária 2 k, báró Skerlecz Cara 2 k, Soóky Józsefné 2 k, Bóna Rozália 1 k, Korbély Róza 1 k, Fiala Borbála 24 f, Glatz Nándorné 2 k, özv. Probst Teréz 2 k, Pfeifer család 9 k, Pálffy Gizella 40 f, Szüts Erzsébet 2 k, Messner Julianna 2 k, Kunert Ilona 60 f, Karácsonyi Ignáczné 3 k, Droppa Margit 2 k, Droppa Gizella 2 k, Groszdits Klára 48 f, Groszinger Ida 4 koronát.

Elmélkedés a legfölségesebb Oltáriszentségről.

Bouillierie, carcassonei püspöktől.

Az Oltáriszentség: romlás és föltámadás.

I.

Jézus az Oltáriszentségbe sokak romlására és feltámadására tétetett.

★

Senki két úrnak nem szolgálhat.

Ime, a nagy gondolat, a mely az embernek Istennel való összeköttetésében teljesen érvényesül.

Én is megértem fáradság nélkül az öreg Simeon szavait és hiszem, hogy ő bizonynyal az Oltáriszentség titkára gondolt, midőn az isteni kisedet megáldván és megölelvén, homloka elkomorodott, a melyen eddig egyedül az annyira tiszta és teljes öröm sugárzott — mivel beletekintett a jövőbe, a melyben a rémület vegyült a vigasztaló örömhöz.

E gyermek — mondá Máriának — sokak üdvözítésére és romlására tétetett; jelül fog szolgálni, melynek ellene mondanak.

Ez a emberré lett Jézus, irántunk való szeretetből az Oltáriszentség színe alatt elrejtözve az oltári szekrényekben fog tartózkodni sokak romlására és feltámadására, szeretete cél-táblája lesz az ellenmondásoknak.

Mikép történhetik ez meg?

Lehetséges-e, hogy létezzenek szívek, a melyek ámbár szeretetre teremtvék, Istenük túlaradó szeretetét mégse ismernék?

Mert, hogy őt teljesen megértsük, mondja Bossuet az ő kenettel teljes és mélységes nyelvén, csak szeretetét kell megérteni.

Ugy szerette Isten a világot!

A megfoghatatlan szeretet viszont szeretetet szül.

Mért kívánjátok ezt Istentől?

Mért lett az Isten emberré?

Krisztus megmondta nektek, mért szerette Isten annyira a világot.

Tartsátok magatokat ahhoz; a hálatlan emberek nem akarják elhinni, hogy Isten őket annyira szereti, a mint azt tényleg tanúsítja.

De a kedves tanítvány eloszlátja minden kételkedésüket, mondván:

Mi hittünk a szeretetnek, a melylyel Isten irántunk viseltetik.

Isten annyira szerette a világot, mi marad tehát ezután, mint hinni a szeretetben, hogy higgyünk minden titokban?

Ti érzéketlen lelkek, az isteni szeretettel szemben mily elfogultak vagytok.

Miért adja nekünk testét és egyesíti a mi testünkkel, ha nem azért, hogy egyesítse lelkét is lelkünkkel.

Ugy szerette Isten a világot! mondja Jézus.

Szent János pedig mindnyájunkért felel:

Mi hittünk a szeretetben, a melylyel Isten irántunk viseltetik.

Ez lenne azonban a megfoghatatlan? Hiszen ép azért akarok abban hinni és benne elmélyedni: csak ez méltóbb Istenhez.

Ezután nem kell sokat vitatkozni, hanem szeretni.

Miután pedig Jézus mondotta:

Isten annyira szerette a világot; nem kell több, mint azt mondani: a kárpótolt világ annyira szerette Istent.

De fájdalom, nem így áll a dolog: az ellenmondás feltűnik a szeretet imádandó szentségével való bánásmódnál.

Meaux nagy püspöke megmagyarázta nekünk, mikép jó izgatottságba a büszke emberi ész a titokkal szemben. Bocsátkozzunk előbb a részletekbe és lássuk, hogy az élet kenyere mikép válhat pusztulás és omlás forrásává.

II.

Romlására azoknak, a kik nem tudván megbecsülni Jézus Krisztus testét, itéletet esznek és isznak.

*

Ime az ihletett szavak:

A ki méltatlanul eszik e kenyérből, vagy iszik a kehelyből: vétkezik az Úr teste és vére ellen. Vizsgálja meg magát az ember és úgy egyék e kenyérből és igyék a kehelyből.

Mert a ki méltatlanul eszik és iszik: itéletet eszik és iszik magának, meg nem különböztetvén az Úr testét. (II. Korinth.)

Ime a lelkek, a melyeken a szent aggastyán jövendölése teljesül.

Hány oly szív van, a mely, mivel nem vizsgálja meg magát, mielőtt az imádandó testet enné, saját itéletét eszi.

Sohasem lehettem jelen közös szent áldozásnál anélkül, hogy szívem össze ne szorult volna e gondolatra:

Ki tudja, hánynak válik e szent ostya feltámadására!

Hányan fogják benne talán romlásukat feltalálni!

Aquinói szent Tamásnak, az Oltáriszentség költőjének szavai is eszembe jutnak:

Veszi őt a jó s a vétkes,
De gyümölesc, ah, mi kétes!
Örök üdv, vagy kárhozat.

A gonosznak leszen átka
És a jónak boldogsága,
Az egyenlő áldozat.

És mégis mily ritka visszásság!
Halált lelteni ott, a hol az élet honol.
Meghalni az élet kenyerétől.

Megfoghatatlan ellenmondás!

Oh, emberi örültség, mennyire nem juthat a te eszeveszettséged!

III.

Feltámadására azoknak, a kik előkészülnek, a mint kell ama kenyér vételéhez, melyről írva van: A ki eszi e kenyeret, élni fog és én feltámasztom őt az utolsó napon.

★

De hagyjuk el gyorsan e leverő gondolatokat, hagyjuk szomorú sorukra e Judásokat, a kik mesterüket a szentáldozás bizalmas csókjaival árulják el.

Jézus — ugymond Simeon — sokaknak üdvösségére és feltámadására is lesz.

Az ígéret fel van jegyezve és azt senki meg nem másíthatja.

A ki eszi e kenyeret: élni fog. Ha nem eszitek az ember fiának testét és nem iszátok vérét, nem lesz élet tibennetek.

Ti tehát, betegek, fussatok mindnyájan e legelévültebb bajaitok gyógyítására mindenkor kész orvosságokhoz. Nyuljatok bátran e gyógyító kenyér, az üdvösség kelyhe után: a gyógyulás pillanat alatt fog bekövetkezni... új vér fog összes ereitekben csörgedezni, kegyelemmel és erővel teljes életet fogtok nyerni.

Ti pedig, halottak! Oh! jertek ti is a bűnbánat üdvösséges fürdőjén keresztül. Az Oltáriszentség az elvesztett kegyelembe visszahelyez és a ti életetek megújul.

Milyen ez az élet?

Nem az-e, a melyről az Üdvözítő mondá:

A ki e kenyeret eszi: örökké él és én őt feltámasztom?

Oh! mint szeretnék gondolatban a legfőbb ítélet ama napjára térni, a mikor a rettenetes harsona a sír porában nyugvó összes halottakat fölkelte.

Az üdvösség jele ragyog az arcokon és e ragyogó választottak kétségkívül homlokukon viselik az örök élet pecsétjét, halhatatlanságuk zálogát, a feláldozott Bárány vérét, a melyet életükben ittak.

Kérve kérlek, oh üdvözítő Jézusom, fogadd el szívemet, alakítsd olyanná, rendelkezél vele úgy, a mint neked tetszik, messd, vágd isteni ollóddal ezernyi szenvedés béréül; de tedd kipróbálttá, méltóvá elfogadásodra, hogy a legfőbb ítélet utolsó napján, ama boldogok számába soroltassam, a kiket az Oltáriszentséged dicsőségesen feltámaszt és Isten gyermekeinek jelével megjelöl.

Mediator.

IRODALOM.

Zászlónk. Második évi pályafutását fejezi be most megjelent június havi számával a Zászlónk. Mintha csak eddig vallott programját akarná ujólag összefoglaltan olvasói szívébe vésni: czimképén a kereszttel és a magyar szent koro-

nával röpködő angyalokat mutat, kik mögött a turul viszi csőrében a honvédő ősi szablyát. Ime: vallásosság és hazafiság. Ez volt az a két kincs, melyeket a Zászlónk lapjának és betűinek minden rezdülésével őrzött eddig és bizunk Istenünkben, hogy őrizni is fog ezután is bátran és hiven, a mint a turul és szablya a czimképen oly szépen jelzik. A jelen számhoz van csatolva az egész második évfolyani tartalomjegyzéke is, melyből megtudjuk, hogy a Zászlónk tiz száma 300 oldalas, 430 képpel ékes, pompás könyvet tesz ki, melyhez a kiadóhivatal 1 K 05 fillérért egy diszes bekötési táblát (piros, kék vagy zöld) is küld. Kész örömmel ajánljuk ezt a lapot családi olvasmányul is, igen jól odaillesik a keresztény családok szentélyének asztalára. Az új előfizetők az első évfolyamot megkapják, füzve két koronáért, augusztus 1-től kezdve pedig diszesen bekötve bérmentes szállítással 4 K 32 fillérért, a kiadóhivatalban 3 K 80 fillérért. Mutatványt is szívesen küld a *Zászlónk szerkesztősége és kiadóhivatala Budapesten, VII., Damjanich-u. 50.*

A „Religio-Vallás“ június hó 18-iki vagyis ezévi I. félévi 49-ik száma a következő közérdekű, tanulságos tartalommal jelent meg: Vezéreszmék és Tanulmányok: Koldulásról és koldusokról. Irta: dr. Zubriczky Aladár. Egyházi Tudósítások: Budapest: A katolikusközponti kongrua-bizottság legutóbbi négyévi működéséről. — Budapest: A Keresztény Szövetkezetek Országos Központjának

közgyűlése. — Tárca: Szalézi missiók Amerikában. — Kath. Egyesületi Élet és Köztevékenység: A Budapesti Keresztény Munkásegylet. — Irodalom: Colombière Kolos S. J. élete és lelki naplója. — Vegyesek: A gregorián-ének vatikáni kiadása ügyében. — A magyar királyné kancellárja. — A szentemlékü Hám János püspök boldoggá avatásának ügye. — A szegedi fogadalmi templom. — A miniszter köszönete. — Templomszentelés a pécsi egyházmegyébe kebeleztetett Ófalun. — A III. keresztény szociális kurzus. — Thaly Kálmán és Incze pápa. — Őszinte szabadkőműves vallomás. — Villanyos világítás a pécsi szent Ferencz-rendiek templomában. Meghívó. — Felhívás. — Gyászhir.

Az „Egyetemes Kritikai Lapok“ ezidei 6-ik száma a következő nagy figyelemreméltó gazdag tartalommal jelent meg: Vezéreszmék: Három magyar szellemóriásunk a XIX. század derekából. Dudek János dr.-nak Acsády «A magyar birodalom története» cz. munkájáról irt bírálatából a XXVII. fejezet. — Könyvek Bírálatá: I. Az Olajfák hegyétől a Golgotáig. Nagyböjti szentbeszéd, az 1904. év nagyböjtién a budapest-belvárosi főplébánia-templomban elmondotta Ruschek Antal. Bir.: dr. Rézbányay József. — II. Spencer Herbert Synthetikus Filozofiájának Kivonata. Irta: Collins F. Howard; Spencer Herbert előszavával. Az ötödik angol kiadásból fordították dr. Jászai Oszkár, dr. Pekár Károly, dr. Somló Bódog és dr. Vámbéry Rusztem. Bir.: dr. Stuckner János. — III. De vete-

rum Romanorum ludis grammaticis. Scripsit: Julius Horváth. Bir.: Donatus. — Szemlék Szemléje: Természet-tudományi Közlöny. Havi folyóirat közérdekű ismeretek terjesztésére. 1904. febr. 414. füz., 97—124. l.: Az «életerő» elmélete, Francé Rezsőtől. Bir.: Eöri. — Különfélék: I. Az Akadémia új jutalomtételei. II. Széchenyi István emléke.

Előfizethetni mind a két lapra, az év bármely szakában, együttvéve a kettőre évi 22 koronával, egész évre, félévre, negyedévre szóló törlesztéssel. Az «EgyetemesKritikai Lapok»-ra kűtön előfizethetni egész évre négy korona, *Bp. Pesten a «Religio-Vallás» szerkesztőségében, VI. Bajza-utca 14.*

Katholikus körök és olvasó-egyesületek, tan- és nevelőintézetek, szerzetes rendházak és papi kuriák, ne mulasszák el e két lap járatását, a melyek több oly tájékoztatást nyújtanak az isteni és az emberi dolgokról minden hitbuzgó katolikusnak, de különösen a papságnak, a minőt más lapok nem szoktak adni.

A hol az egyházmegyei hatóság, úgy a mint ez a főt. esztergomfőmegyei hatóság folyó évi április hó 14-én 1278. sz. a. kelt kegyes intézkedésével történt, megengedte, hogy e kettős lapot a templompénztár terhére is lehessen járatni, ott a járatás nagyon meg van könnyítve, vagyis a lap mintegy ajándékba megyen és csakis azzal a kötelességgel van összekötve, hogy a példányokat évről-évre be kell köttetni és a plebániái könyvtárba, mint annak tulajdonát, el kell helyezni.

Az «Egyetemes Kritikai Lapok»-ról csak egy vélemény van az országban: az, hogy «ilyen még nem volt irodalmunkban», tekintve különösen egyetemes jellegét és kritikájának alapos szigorúságát. Kiáltó szükségét szüntet meg, tátongett hézagot kezd betölteni, annak a reménynek keltésével, hogy mihamarább minden tudományosan mivelt magyar ember egyetemes kritikai tájékozódást a magyar tudományosság és irodalom terére kitekintőleg e lapnál fog keresni és találni.

Az Oltáregyesület elhunyt tagjai

Bényi Julianna Felső-Gagy, Éles Mária, Geberle Edéné Kelenföld, Juhász Mária Nyomár, Karthe Katharina Nagykikinda, Martinek Thekla Bpest, Ráczné Fok Anna Budafok, Bus Erzsébet Budapest.

Szerkesztő: Dr. Glattfelder Gyula.

JUSTH BÉLA KÁRPITOS-MESTER ÉS DISZITÓ.

A budapesti közp. Oltáregyesület szállítója.
Budapest, VII., Rottenbiller-utca 6/a.

Elvállal magánlakások, egyesületi- és körhelyiségek teljes berendezését, továbbá elfogad és pontosan teljesít minden e szakmába vágó javításokat.

HERCZEG ZSIGMOND ELSŐ MAGYAR JÁTEKÁRU ÉS VII., Munkás-utca 6. sz. SZENT CZIKKEK ÖNTŐDÉJE.

Szent Antal-, Mária- és Krisztus-szobrok, valamint Szent Antal-szobrocskák pléhtokban való gyártása.

REMÉNYSÉGÜNK

AZ OLTÁRISZENTSÉG-IMÁDÁS ÉS MÁRIA-TISZTELET
KÉPES HAVI FOLYÓIRATA.

Szerkesztő-kiadó

Varga Mihály csongrád-csanyi plébános.

Előfizetési ára

Egész évre csak 2 kor. 60 fill.

Félévre csak 1 kor. 40 fill.

Megrendelhető a szerzőnél Csongrád-Csanyon.

A ki hér, kap mutatványszámot ingyen.

WALSER-VARGA-féle

Sacerd. etiam. erga s. à 1 kor.

ÖRÖKIMÁDÁS IMAKÖNYVE

gyönyörű teljes kiadásban (30 óra), Akantisz V. számos színezett művészi rajzaival és képekkel, megjelent és kapható. És pedig:

- I. Számos színes rajzokkal (körülbelül 130 képpel):
a) füzve 2 kor. 60 fill., b) vászonkötés, vörösvágás 3 kor.
- II. Finomabb papíron, színes rajzokkal (körülbelül 130 képpel):
a) füzve 3 kor., b) vászonkötés, vörösvágás 3 kor. 40 fill., c) bőrkötés, vörösvágás 5 kor., d) bőrkötés, aranyvágás 6 kor., e) finomabb borjubőrkötés, párnázva, aranyvágás 8 kor.
- III. Igen finom papíron, számos finoman színezett rajzokkal (összesen körülbelül 130):
a) finom bőrkötés, aranyvágás 7 kor., b) finom borjubőrkötés, párnázva, aranyvágás 9 és 11 kor., c) ugyanez a legfinomabb bőrbe kötve, a legfinomabb aranyozással, oxidált ezüstlapocscsal 20 kor.
- IV. Ugyanez a könyv öreg betűkkel (Arany Korona nagyságban):
a) jó minőségű papíron, háromszáznál több szép képpel, vászonkötésben, tokkal 6 korona, b) tartós bőrkötés, aranyvágással 7 kor.
- V. Pótkönyv az első és második kiadáshoz:
A mennyivel terjedelmesebb ez a teljes kiadás (30 óra van benne), az külön is kapható.

Ára a 14 uj órának vászonkötésben 1 korona 20 fillér.

Az uj teljes kiadás megrendelhető:

VARGA MIHÁLY plébánosnál Csongrád-Csanyon.

*Egyházi ruhák
és fehérneműek.*

*Egyházi és egyleti
zászlók. Műhimzés.*

Templom- és kápolna-berendezések.

Kitüntette : Szeged 1876. Székesfehérvár 1879. Deés 1879. Budapest 1885, 1896.

Magyarország legrégebb
egyházi szerek és zászlók gyára

OBERBAUER ALAJOS UTÓDA

József fhg és Klotild fhgasszony ő cs. és kir. fenségeinek udv. szállítója

BUDAPEST, IV. kerület, Váci-utca 15. szám alatt.

Alapított 1863-ik évben.

Elismert megbízhatóság, pontos és szolid kiszolgálás.

Ajánlom dúsan fölszerelt egyházak és kápolnák berendezéséhez szükséges tárgyaimat a legjutányosabb áron, a lehető legszebb kivitelben, nevezetesen: miseruhákat, pluviale, dalmatika és ornátusokat. Egyházi és társulati lobogók.

*Tüzoltók, iskolásgyermek, Mária-társulati, ipartársulati, dal-
egyleti és temetkezési egyleti zászlókat.*

Szentszobrokat, csillárokat, ciborium és kelyheket. Fali és oltárgyertyatartók és oltárlámpákat. Monstranciák, stáció-képek, oltárok, Urkoporsókat stb. Nagy választék arany, ezüst és selyemhimzésekben, valamint himzett egyházi ruhákban.

Régi ruhák javítását, valamint kelyhek, ciborium, monstrancia, oltárlámpák, oltárgyertyatartók megezüstözését vagy megaranyozását elvállalom és olcsón készítem el. Képes árjegyzéket és költségvetést kívánatra bérmentve küldök.

